

**ВПРОВАДЖЕННЯ
СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКІСНОЇ
ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ**

**IMPLEMENTATION OF MODERN
TECHNOLOGIES IN THE PROCESS OF
ENSURING QUALITY TRAINING OF FUTURE
SPECIALISTS IN PRESCHOOL EDUCATION**

**збірник наукових праць за матеріалами
Міжнародної (заочної) науково-практичної
конференції**

21-22 лютого 2024 р.

компетентним, активізує майбутніх педагогів і стимулює інтерес до пізнання світу, сприяє підвищенню професійного рівня майбутніх фахівців [1, с. 116].

Уміння та навички організації тренінгової діяльності можуть знадобитися майбутнім педагогам закладів дошкільної освіти в роботі з батьківською та професійно-педагогічною спільнотами задля формування позитивного ставлення до інклюзивного підходу в освіті.

Список використаних джерел

1. Григоренко В. А., Рассказова О. І., Рассказова П. І. Інноваційні засоби розвитку соціальності дошкільників в інклюзивному освітньому просторі. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 11: Соціальна робота. Соціальна педагогіка* : зб. наук. пр. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. Вип. 24 (II том). С. 25-33.

2. Мартинчук О. В. Підготовка фахівця зі спеціальної освіти до професійної діяльності в інклюзивному освітньому середовищі: монографія. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2018. 430 с.

3. Про освіту / Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page>.

4. Сисосна С. Порівняльна педагогіка в контексті розвитку освітології. *Освітологія / osvitologia*, 2014. Вип. 3. С. 17-23.

Тур Оксана Миколаївна,

доктор педагогічних наук, професор,
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка

ШЛЯХИ РОЗВИТКУ МОВАЄННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ: ТРЕНІНГОВИЙ ПІДХІД

Дієвим методом для розвитку мовлення дітей дошкільного віку є тренінг «[з англ. training]. Тренування; спеціальний тренувальний режим» [2, с. 863]. У педагогічній практиці не існує загальноприйнятого визначення поняття «тренінг», що

уможливає його використання у різних варіантах: 1) тренінг як тренування, у результаті якого відбувається формування та відпрацювання вмінь і навичок; 2) тренінг як форма активного навчання, метою якого є передусім передавання знань, а також розвиток умінь і навичок; 3) тренінг як метод створення ситуацій для саморозкриття учасників і самостійного пошуку ними способів вирішення проблем [1, с. 9].

Ми використовуємо тренінг з метою забезпечення засвоєння дошкільниками практичних умінь вербалізації шляхом виконання тренувальних вправ. Тренінг, безумовно, сприяє накопиченню знань, формуванню механізму самоорганізації та самореалізації дітей дошкільного віку. Використання тренінгів також сприяє вільному, чіткому та лаконічному спілкуванню дошкільників, розвитку їхньої креативності та уяви, розширює словниковий запас, допомагає покращити фонетику, лексику, граматику. Ігрові вправи під час тренінгів роблять процес вивчення мови природним та ненав'язливим. Тренінги уможливають розвиток зв'язного мовлення, формують уміння складати розповіді та переказувати тексти. Групові заняття на тренінгах забезпечують безпосереднє контрольоване спілкування дітей одне з одним, діти вчаться співпрацювати та висловлювати власні думки, переборювати сором'язливість та страх.

До тренінгу ми включасмо коментовані, вибіркові, розподільні вправи, вправи на доповнення, на редагування, тестові завдання, відкриті запитання, групове створення зв'язного тексту тощо.

Для забезпечення якісного тренінгу важливо: 1) підібрати вправи та ігри відповідно до вікових особливостей та рівня мовленнєвого розвитку дітей; 2) створити комфортну атмосферу, щоб дошкільники відчували себе вільно та розкуто; 3) заохочувати дітей до активної участі в заняттях; 4) використовувати різні дидактичні матеріали (картинки, іграшки, картки, малюнки тощо) для збагачення мовленнєвого досвіду дітей; 5) співпрацювати з батьками, надавати їм рекомендації щодо розвитку мовлення дітей вдома.

Задля розвитку мовленнєвих навичок, а також логічного мислення, уваги, інтелекту та пам'яті, що є важливими складниками розвитку зазначених навичок, дошкільникам можна запропонувати *лексичні вправи-ігри*, зокрема: 1)

викладіть на стіл картки (наприклад, «Тварини та птахи»), запропонуйте дошкільнику витягнути одне ігрове поле з кількома зображеннями, а потім знайти такі самі зображення серед карток на столі та розкласти їх по місцях, називаючи тварин (птахів), зображених на малюнках; 2) розставте на столі кілька іграшок, запропонуйте дитині закласти очі та приберіть одну з них (або як варіант – поміняйте місцями), а потім запитайте, що змінилося; 3) усім учасникам роздають ігрові поля із зображенням наприклад, тварин або птахів, дорослий довільно дістає з коробки картку за картокою і називає (не показуючи) те, що зображено. Той, хто знайшов у себе на ігровому полі картинку з відповідним зображенням, забирає собі картку; 4) дорослий називає кілька предметів, які належать до однієї категорії (наприклад, банан, апельсин, яблуко, груша), а дошкільники мають назвати узагальнювальне слово (фрукти).

Важливого значення для розвитку мовленнєвої здатності дошкільників набувають *драматичні тренінги*. Зокрема можна запропонувати такі: 1) дорослий називає іменник в однині, а діти повинні назвати слово на позначення множини, напр.: м'яч – м'ячі, іграшка – іграшки; 2) дорослий називає тварину і пропонує дошкільнику дібрати для неї зменшувально-пестячу форму (за допомогою відповідного суфіксу), напр.: кіт – котик, заєць – зайчик, вовк – вовчик, півень – півник, корова – корівка та ін.; 3) дорослий кидає дитині м'яч і називає дієслово в інфінітиві, а дитина має назвати дієслово в теперішньому часі, напр.: бігти – біжить; спати – спить.

Вміння розрізняти звуки, визначати їх місце в слові, ділити слова на склади, правильно артикулювати, вміння розрізняти слова, схожі за звучанням та інші вміння забезпечують дошкільникам *фонетичні ігри-тренінги*, з поміж яких можна запропонувати такі: 1) багаторазове повторення складів або слів з певними звуками (Барсук боїться бджілки; Качечка криче, каченят не баче, качче качечка курчат, чи не бачили качат); 2) ігри, які супроводжуються віршами та рухами пальців (Гра «Доброго ранку» – пальцями правої руки по черзі вітатися з пальцями лівої руки, торкаючись один одного кінчиками, промовляючи: Доброго ранку, сонце привітне! Доброго ранку, небо блакитне! Доброго ранку, у небі пташки! Доброго ранку тобі і мені!).

Для розвитку зв'язного мовлення дошкільнятам можна

запропонувати: 1) переказати коротеньку, прочитану дорослим, історію чи казку, або переказати переглянутий мультфільм (якщо дитині складно це зробити, можна попередньо підготувати запитання, відповідаючи на які, дитина створить зв'язний текст); 2) скласти розповідь за малюнком, або запропонувати серію малюнків (від 4 і більше) за якими попросити скласти оповідання (малюнки можна запропонувати у довільному порядку, що ускладнить завдання); 3) придумати цікаву кінцівку до недочитаної казки, або незвичайний початок до кінцівки оповідання; 4) придумати разом цікаву історію: дорослий вимовляє одне речення і кидає м'яч комусь із дітей, той має продовжити історію і кинути м'яча іншому учаснику і т.д.

Виконання запропонованих тренінгових ігрових вправ розвивають у дошкільників мислення, творчу уяву, рефлексивну діяльність, мотивують їх до ефективної комунікативної взаємодії в цілому. Використання тренінгів значно підвищує мовленнєві навички дошкільнят та забезпечує якісну їхню підготовку до успішного навчання в школі.

Список використання джерел

1. Бухалова Н.В. Тренінг про тренінг: формування самоосвітньої компетентності учнів. Київ : Шк.світ, 2019. 128 с.
2. Сучасний таумачний словник української мови: 100 000 слів / за заг. ред. В. В. Дубічинського. Харків : ВД Школа, 2009. 1008 с.

Фазан Тетяна Павліона,

кандидат педагогічних наук, старший викладач, Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИХОВАТЕЛЯ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ВИМОГ СЬОГОДЕННЯ

Державна політика сьогодення висуває нові вимоги до підготовки фахівців дошкільної освіти, що тісно взаємопов'язані